

DOI 10.36074/grail-of-science.14.11.2025.121

ІНТЕГРОВАНІ ЗАВДАННЯ В НАВЧАННІ ХІМІЇ УЧНІВСТВА НОВОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ШКОЛИ

Коршевніук Тетяна Валеріївна

канд. пед. наук, старший науковий співробітник
провідний науковий співробітник
відділу біологічної, хімічної та фізичної освіти
Інститут педагогіки НАПН України, Україна

РОЗДІЛ XXIII. ПЕДАГОГІКА ТА ОСВІТА

Детермінантами інтеграційних процесів у природничій освіті Нової української школи виступають інтегрований характер ключових компетентностей, комплексність наскрізних умінь і спрямована на розвиток особистості полікомпонентна мета природничої освіти і відповідні результати навчання, визначені в Державному стандарті базової середньої освіти [1]. Тому навчання хімії як одного з навчальних предметів, що реалізує зміст природничої освітньої галузі в 7-9 класах, потребує використання ефективних дидактичних засобів, зокрема інтегрованих навчальних завдань.

Інтегровані завдання в аксіологічному аспекті уможливають синтез наукових знань (не лише хімічних, але й знань з інших природничих навчальних предметів) і гуманітарного розуміння, тобто усвідомлення особистісної і загальнолюдської цінності знань; у праксеологічному аспекті – забезпечують набуття навичок оцінювати вплив природничих наук, техніки і технологій на сталий розвиток суспільства та можливі наслідки людської діяльності у природі, розвиток умінь планувати і відповідально взаємодіяти з навколишнім природним середовищем відповідно до мети шкільної природничої освіти.

Зазначене дає підстави для висновку, що у Новій українській школі використання інтегрованих завдань в освітньому процесі з хімії забезпечує розвиток критичного та системного мислення учнів, набуття ними вміння застосовувати знання й набуті вміння комплексно, формування ціннісного ставлення до хімії та її вивчення, до природи й технологій.

Таким чином, інтегровані завдання виступають засобом особистісного розвитку учнів і набуття ними предметної хімічної компетентності і ключових компетентностей, що дає підстави визнати їх ефективним засобом досягнення обов'язкових результатів навчання згідно Державного стандарту базової середньої освіти.

Основу конструювання авторкою інтегрованих завдань становлять різні формати інтеграції, а саме:

- внутрішньо- і міжпредметні зв'язки навчального предмета «Хімія» з предметами природничої освітньої галузі, а також міжгалузеві зв'язки (з

математичною, технологічною, громадянською та історичною; мистецькою та іншими освітніми галузями) з метою формування в учнівства цілісного світорозуміння;

- поєднання змісту навчального предмета «Хімія» (знань, способів діяльності, цінностей) з пізнавальним досвідом учнівства задля збагачення їхнього життєвого досвіду розв'язувати проблеми;
- екстраполяція хімічних знань у площину прикладного і практичного значення для усвідомлення учнями суспільної цінності хімії й особистої користі від її вивчення;
- активізація і здійснення комплексу видів діяльності, що орієнтовані на розвиток/діагностування кількох ключових компетентностей і наскрізних умінь.

Інтегровані завдання вміщено до окремої рубрики в авторських підручниках хімії [2, 3]. Завдання можуть використовуватись в оригінальному вигляді для організації індивідуальної чи групової навчальної діяльності учнівства, у форматі очного, дистанційного та змішаного навчання або ж слугувати зразком для розроблення вчителем власних завдань відповідно до специфіки класу та умов навчання.

Список використаних джерел:

- [1] Кабінет Міністрів України. (2020). *Державний стандарт базової середньої освіти: Затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898*. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>
- [2] Ярошенко, О. Г., Коршевніук, Т. В. (2025). *Хімія: підручник для 8 кл. закладів загальної середньої освіти*. УОБЦ «Оріон». <https://www.orioncentr.com.ua/metodychna-pidtrymka/55-metodychna-pidtrymka-8-klas-nush/440-khimiya-avt-yaroshenko-o-h-korshevnyuk-t-v>
- [3] Ярошенко, О. Г., Коршевніук, Т. В. (2024). *Хімія: підручник для 7 кл. закладів загальної середньої освіти*. УОБЦ «Оріон». <https://lib.imzo.gov.ua/yelektronn-vers-pdruchnikv/7-klas/prirodnicha-galuz/khmya/khmya-pdruchnik-dlya-7-klasu-zakladv-zagalno-seredno-osvti-avt-yaroshenko-o-g-korshevnyuk-t-v/>

INTEGRATED TASKS IN TEACHING CHEMISTRY TO STUDENTS OF THE NEW UKRAINIAN SCHOOL

Korshevniuk Tetiana Valeriivna

PhD in Pedagogical Sciences, Senior Research Fellow

Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine, Ukraine